

Obsah		7
Úvod editora		11
	ČÁST I	15
1	Elementy kritiky modalit (Vojtěch Kolman)	17
1	K současné analýze modalit	18
1.1	Statistické modality	18
1.2	Epistemické modality	20
1.3	Pravdivost jako dokazatelnost	21
1.4	Co je matematický důkaz?	23
1.5	Jsou pravdy matematiky nutné?	24
1.6	Možné světy	25
1.7	Obrat k jazyku	26
1.8	Možné a smysluplné	27
1.9	Nutné a analytické	28
1.10	Syntetické <i>apriori</i>	29
1.11	Hranice možného	31
2	Kritická rekonstrukce modalit	33
2.1	Negace	33
2.2	<i>De re</i> a <i>de dicto</i>	36
2.3	Kategorie	37
2.4	Kontingence	40
2.5	Relativní modality	41
2.6	Bezespornost a úplnost	43
2.7	Praktické modality	45
2.8	Deontické modality	46

3	Závěr	48
3.1	Příklady vět	49
3.2	Klasifikace	50
2	Formální sémantika logiky modalit (Libor Běhounek)	51
1	Syntax modální logiky	51
2	Intenzionální sémantika a logika S5	57
3	Kripkovská sémantika modální logiky	66
4	Aplikace modální logiky	74
4.1	Logika dokazatelnosti	74
4.2	Epistemická logika	76
4.3	Deontická logika	78
4.4	Časová logika	80
4.5	Polymodální logiky	83
4.6	Struktura na logickém prostoru	86
4.7	Meze aplikability modální logiky	87
3	Ke Quinově kritice modální logiky (Ondřej Tomala)	89
1	Je modální logika postradatelná?	90
2	Modality a kvantifikace	94
3	Modality a esencialismus	108
4	Na cestě k 'bezpečné' modální logice	113
5	Závěr	117
4	Nutnost a modální redukcionismus (Karel Procházka)	119
1	Kant	120
1.1	Kantova teorie modalit	120
1.2	Problém redundance modálního slovníku	124
1.3	Dva typy usuzování	127
2	Frege	130
2.1	Akt tvrzení	130
2.2	Nutnost	134
2.3	Apriornost a analytičnost	136
2.4	Obecnost	139
2.5	Problém nutnosti	143
2.6	Kolaps univerzálního oboru kvantifikace	146
3	Russell	150
3.1	Teorie typů a princip bludného kruhu	150

3.2	Splňování vzhledem ke specifikované množině	155
3.3	Nutnost	158
4	Carnap	161
4.1	Kvantifikace, transformační pravidla a impredikativita	161
4.2	Obecnost, analytičnost a pravdivost	165
4.3	Nutnost jako kvazisyntaktičnost	173
4.4	Modální systémy a syntax	178
4.5	Relativita modálního diskurzu	180
5	Reichenbach	183
5.1	Konektivní operace	183
5.2	Neredukovatelná materiálnost metajazyka	186
6	Závěr	188

ČÁST II 191

5	Praktické a teoretické modality (Paul Lorenzen)	193
1	Věty typu "mohu" v jazyce vědy	196
2	Teoretické modality	199
3	Konzervativnost lewisovských kalkulů	206
6	Spor o teorie pravdy (Pirmin Stekeler-Weithofer)	211
1	K filosofické analýze pojmu pravdy	211
1.1	Problém	211
1.2	Přehled	213
2	Korespondenční teorie pravdy	214
2.1	Různé interpretace	214
2.2	Všední intuice pravdy	215
2.3	'Platonistické' a 'fyzikalistické' teorie	217
3	Formálněsémantická teorie pravdy	218
3.1	Tarského sémantika pravdivostních hodnot	218
3.2	Rekurzivní definice pravdy	220
3.3	Neplatonistické teorie pravdy	220
3.4	Neostré předmětné obory	221
3.5	Podněty z teorie pravidel	223
4	Redundanční teorie pravdy	223
4.1	Vysvětlení	223
4.2	Věta vs. výrok	224

4.3	Frege vs. Tarski	225
4.4	Neredukovatelnost	226
5	Pravdivostní podmínky čistých konstatování	227
5.1	Teorie pravdy <i>Tractatu</i>	227
5.2	Izomorfie stavů věcí a vět	229
5.3	Věty jako výraz stavů věcí	230
5.4	Problém nepravdivých vět	232
6	Koherenční teorie pravdy v pragmatismu	233
6.1	Správnost a úspěch	233
6.2	Výroky o budoucnosti	234
6.3	Větné presupozice	235
6.4	Interní konstituce vs. aplikace	236
6.5	Redukcionismus	237
6.6	Víra, jistota, vědění	238
6.7	Vědění jako mezní pojem	239
6.8	Pragmatická kritéria racionality	240
6.9	Bazální výroky	241
6.10	Apriorní pravdy?	241
7	Ke konsenzuální teorii pravdy	242
7.1	Pravda a hodnoty	242
7.2	Pravda a diskurzivní zdůvodnitelnost	243
8	Transcendentální a fenomenologické teorie pravdy	244
8.1	Vjemy	244
8.2	Jazykový úzus a životní praxe	245
7	Modalita, normativita a intencionalita (Robert Brandom)	249
1	[Dvě fáze současného myšlení o intencionalitě]	250
2	[Rehabilitace modálního slovníku]	259
3	[Rozvinutí normativních přístupů k intencionalitě]	266
4	[Závěr]	273
	Literatura	275